

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 2. februar 2009 truffet vedtak i

Sak nr: 68/08 (arkivnr: 200800719-23)

Saken gjelder: Klage fra A på tingrettsdommer B ved X tingrett

Utvalgsmedlemmer: Eva Nygaard Ottesen (leder)
Berit Svensli Solseth
Halvor Kjølstad
Frode Sulland
Wenche Frogn Sellæg

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentlighetsloven § 2.

- Vedtak:**
1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som kan overprøves ved bruk av rettsmidler og for forhold som i tid ligger lenger tilbake enn tre måneder fra dato for klagen.
 2. Det foreligger forøvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Innledning:

Ved brev av 30. september 2008 har A inngitt klage på tingrettsdommer B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeradferd. Den 24. oktober 2008 varslet Tilsynsutvalgets sekretariat klager om mulig avvisning, idet klagen syntes å gjelde forhold som utvalget etter loven ikke har anledning til å vurdere. Klagen er også forelagt tingrettsdommer B, som ved brev av 29. oktober 2008 og 1. desember 2008 har avgitt uttalelse. Klagen er supplert ved brev av 15. november 2008. Sekretariatet har videre mottatt brev fra klager av 25. november, 4. desember og 30. desember 2008. Sorenskriver C ved X tingrett er orientert om klagen og har den 3. november 2008 avgitt uttalelse.

Saksfremstilling:

Klagen knytter seg til tingrettsdommer B's saksforberedelse i en sak der klager er saksøkt og har gått til motsøksmål mot sin ektefelles tidligere arbeidsgiver, Selskapet. Søksmålet gjelder spørsmålet om A er personlig ansvarlig for et omkostningsbeløp på kr. 275.000 som Selskapet ble tilkjent ved X tingretts dom av 31. oktober 2005 i en arbeidsrettssak hvor klagers ektefelle var part. Motsøksmålet gjelder erstatning for økonomisk og ikke-økonomisk tap som følge av personforfølgelse, utpressing og krenkelse av privatlivets fred. Behandlingen av saken i tingretten har foregått fra mars 2007 og er ikke avsluttet. Den siste kjennelsen tingrettsdommer B har avsagt i saken var av 26. september 2008, der begjæring om stansning av saken og begjæring om å gi rettslig pålegg om fremleggelse av dokumentbevis ikke ble tatt til følge.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Dommerens opptreden under saksforberedelsen bærer preg av partiskhet og bruk av press. Grunnleggende rettsikkerhetsprinsipper er overtrådt.

Det vises til at søksmålet fra Selskapet ble behandlet av dommeren uten at det ble tatt hensyn til klager (saksøkte), og uten å vurdere om han hadde rimelig behov for å bringe saken inn for domstolen. Det er tatt flere beslutninger underveis som underbygger dette, blant annet avvisning av begjæring om å avvise saken og avvisning av begjæring om å overføre saken til en annen domstol grunnet inhabilitet.

Dommeren berammet saken uten hensyn til at det var inngitt motsøksmål og at saken ikke var ferdig belyst. 1. november 2007 ble det avholdt hovedforhandling i saken uten klagers tilstedeværelse, og det ble feilaktig lagt til grunn at han ikke hadde lovlig forfall. Innholdet i den avholdte hovedforhandlingen er ukjent for klager, og det legges til grunn at sakens realitet kan ha vært gjenstand for omtale i rettsmøtet. Dommeren har på den måten misbrukt sin stilling ved å skaffe seg underhånds opplysninger om saken, og deretter holdt dette skjult for klager. Hun har også motarbeidet klagers anstrengelser for å avklare hvem som er den reelle saksøker i saken, ved at det ikke fra dommerens side ble forlangt skriftlig fullmakt fremlagt fra saksøkers advokat.

Når avgjørelsene ses samlet, er det tydelig at dommeren har tatt utenforliggende hensyn, og at dommeren har engasjert seg utover det som er nødvendig.

Kjennelsen av 26. september 2008 føyer seg inn i en rekke avgjørelser som er fattet på sviktende grunnlag, og det oppleves slik at senere avgjørelser er fattet mer for å beskytte og legitimere tidligere avgjørelser, enn for å realitetsbehandle pågående sak.

Saksbehandlingen anses å være et ledd i en utpressingsstrategi.

Innklagede – tingrettsdommer B – har i hovedsak vist til følgende:

Det er ikke forhold i saken som skulle tilsi at det er handlet i strid med god dommerskikk, eller at grunnleggende rettssikkerhetsprinsipper er overtrådt.

Klagen oppfattes å omfatte tre forhold ved saksbehandlingen.

For det første at saken ikke ble avvist umiddelbart, men tatt til behandling til tross for at saksomkostningssaken mellom ektefellen og tidligere arbeidsgiver ikke var rettskraftig avgjort. Beslutningen er gjenstand for prøving etter rettspleielovgivningen og kan ikke prøves av Tilsynsutvalget.

For det andre gjelder klagen det forhold at det ikke er krevet fremlagt prosessfullmakt fra saksøkers prosessfullmektig. Retten har tatt stilling til spørsmålet i brev av 7. mai 2008, fastholdt i brev av 16. mai 2008. Det er ikke fremkommet noe utover klagers udokumenterte påstander som tilsier at retten skal be om prosessfullmakt.

Det tredje forholdet er gjennomføring av rettsmøte 1. november 2007. Det var innkalt til hovedforhandling, og klager møtte ikke. Saksøker møtte, og retten gjennomførte rettsmøte for å ta stilling til om saken skulle utsettes eller om det skulle avsies uteblivelsesdom. Det ble lagt til grunn at klager ikke hadde gyldig forfall, men dette fikk ingen rettsvirkning, fordi retten ved kjennelse besluttet at saken skulle utsettes etter begjæring fra saksøker. Rettsmøtet varte 1 time og 20 minutter. Klager har stilt spørsmål ved dette, og retten har i brev av 16. mai 2008 forsøkt å redegjøre for forholdet. Det er ikke truffet noen realitetsavgjørelser på bakgrunn av rettsmøtet.

Saken er overtatt av en annen dommer i tingretten i oktober 2008 grunnet en annen, prioritert sak som innklagede har fått ansvaret for.

Domstolleder – sorenskriver C – har uttalt følgende:

”Jeg finner ikke grunn til å avgi bemerkninger i sakens anledning.”

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Imidlertid gjelder det visse lovbestemte unntak fra denne myndigheten. En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan ”vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig”. Det betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag

for anke eller gjenåpning, kan Tilsynsutvalget ikke vurdere dette. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Utvalget finner at klagen for en stor del gjelder misnøye med avgjørelser under saksforberedelsen i tingretten, i tillegg til gjennomføringen av hovedforhandling den 1. november 2007, der klager ikke var til stede.

Det forhold at saken ikke ble avvist umiddelbart, er et forhold som kan ankes. Det samme gjelder unnløstelse av å etterkomme begjæring om overføring til en annen domstol på grunn av inhabilitet, og begjæring om stansning av saken og rettslig pålegg om fremleggelse av dokumentbevis. Disse deler av klagen må derfor avvises under henvisning til begrensningene i Tilsynsutvalgets myndighet.

Det følger av domstoloven § 237 fjerde ledd at ”Dommeren må klages inn for Tilsynsutvalget innen tre måneder etter at forholdet som er grunnlag for klagen fant sted, eller etter at klageren ble kjent med eller burde vært kjent med dette forholdet”. Imidlertid gir samme bestemmelse anledning for utvalget til å ta en disiplinærsak opp til behandling etter klage eller av eget tiltak, forutsatt at det ikke er gått mer enn ett år siden forholdet fant sted. Loven er formulert slik at dette er en adgang utvalget har, etter vurdering på fritt grunnlag. Klager kan ikke påberope seg noen rett til behandling av klagen etter denne bestemmelsen. I forarbeidene til bestemmelsen (Ot.prp. nr 44 (2000-2001)) uttaler departementet (s. 179) om dette spørsmål at utvalget bl.a. kan ”vektlegge om klager hadde rimelig grunn til å oversitte fristen”. Videre legger departementet til grunn som en forutsetning for å ta en forsinket klage til realitetsbehandling, ”at klagen er fremsatt så snart det forhold som umuliggjorde eller sterkt vanskeliggjorde klagen er opphørt”.

Klagefristen er utløpt for så vidt gjelder påberopte forhold før 30. juli 2008, som er tre måneder før klagen er datert. Dette gjelder blant annet anførselen om at dommeren på klagers begjæring ikke har krevet fremlagt prosessfullmakt fra saksøkers prosessfullmektig. Retten tok stilling til spørsmålet i brev av 7. mai 2008, og klagen er datert 30. september 2008. Fristen på tre måneder er derved utløpt, og klagen avvises fra behandling for dette forholdet. Også den del av klagen som viser til gjennomføringen av hovedforhandling 1. november 2007 må avvises som for sent fremsatt. Utvalget kan ikke se at det foreligger opplysninger i saken som tilsier at utvalget bør ta disse delene av klagen til behandling.

A viser til at klagen gjelder dommeradferd, og at tingrettsdommer B's saksbehandling under saksforberedelsen sett under ett, er et utslag av partiskhet og bruk av press, som er uetisk og i strid med reglene for god dommerskikk.

Tilsynsutvalget finner ikke at A har sannsynliggjort at tingrettsdommer B har opptrådt partisk eller utøvd press på noen måte. Sakens dokumenter støtter heller ikke, etter Tilsynsutvalgets vurdering, påstandene om at dommerens adferd har vært klanderverdig eller motivert ut fra uetiske hensyn.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som kan overprøves ved bruk av rettsmidler og for forhold som i tid ligger lenger tilbake enn tre måneder fra dato for klagen.
2. Det foreligger forøvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.